99139 ـ هر گاه قصد نماز می‌کند موانعی در راهش قرار می‌گیرد

سوال

من به آنچه شما دربارۀ شخص تارک نماز گفتید قانع هستم به ویژه پس از آنکه برخی از منابع را مطالعه کردم. اما مشکل من این است که هرگاه می‌خواهم خواندن نماز را شروع کنم چیزی مانع من می‌شود؛ بیماری یا مشکلی که باید فورا حل شود یا... سبب این چیست؟ شیطان؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

امر نماز بسیار بزرگ است و اهمیتش والا. نماز بزرگترین فرایض اسلام پس از شهادتین است و تارک نماز چنانکه عمر بن الخطاب ـ رضی الله عنه ـ می‌فرماید هیچ بهره‌ای از اسلام ندارد.

در باب وعید بر ترک نماز نصوص بسیاری در کتاب و سنت وارد شده که دل بر کفر تارک نماز و خروج او از اسلام است که پیشتر در پاسخ به سوال شمارۀ (5208) به آن پرداختیم.

حال که شما حکم آن را باور دارید چیزی نمی‌ماند جز شتاب و مبادرت در آغاز نماز چرا که شما نمی‌دانید فردا چه می‌شود و بلکه نمی‌دانید ساعتی دیگر یا لحظه‌ای دیگر چه خواهد شد.

ترک نماز هیچ عذری ندارد هرچند انسان گمان کند که معذور است، زیرا نماز کاری آسان است که تنها چند دقیقه وقت می‌برد و خود وضو و نماز فرض از ده دقیقه فراتر نمی‌رود.

بلکه انسان به ایمان راستین نیاز دارد که الله تعالی نماز را فرض ساخته و از بنده‌اش خواسته که آن را ادا کند و برای ترک نماز بازخواستش خواهد کرد. اگر این ایمان صادقانه وجود داشته باشد بدن به حرکت افتاده و اعضا و جوارح پیرو انسان خواهد شد.

درمان شما تنها این است که زودتر دست به کار شوید و به مجرد خواندن این پاسخ برخیزید و وضو گرفته و نماز فرضی که در آن قرار دارید را به جای آورید. اینگونه این توهم دروغین که شما قادر به ادای نماز نیستید یا چیزی مانع شماست از بین خواهد رفت. و سپس با آمدن وقت نماز بعدی برخیزید و آن را ادا کنید. به این صورت روزها می‌گذرد و کم کم نعمت نماز و لذت ایستادن در برابر الله را احساس خواهید کرد.

به خود بیاندیشید و به نعمت‌ها و موهبت‌هایی که الله در اختیار شما نهاده. در ظاهر مناسب و عقل و سلامت حواس... و سپس به این بیاندیشید که آیا شایستهٔ شماست که نعمت‌ها را فراموش کنید و این محبت الله را نادیده بگیرید؟!

انسان وقتی از سوی انسانی مانند خودش خوبی می‌بیند در درونش نیرویی قوی را احساس می‌کند که می‌خواهد خوبی‌اش را جبران کند و در جستجوی سخن و کرداری خواهد بود که در پاسخ خوبی او بگوید یا انجام دهد. اما آیا به نیکی پی در پی الله و کَرَم همیشگی و عطای گسترده‌اش فکر کرده‌اید؟

آیا این شایستهٔ آن نیست که بگویی: پروردگارا ستایشت را می‌گویم، چه بزرگواری و چه زیباست که در طاعت و خدمت تو باشم. وقت و تلاش و اندیشه و قدرتم همه از آن توست و اینها تنها قسمتی از بخشش و بزرگواری توست.

به خدا سوگند اگر در این اندیشه کنی خواهی دید که حق الله است که از روی شکرش و اعتراف به فضلش همهٔ شب و روز را به نماز بایستی.

به یاد داشته باش که گناهان همچون مانعی است میان بنده و پروردگار او. بنابراین هر چه گناهان بیشتر باشد این مانع نیز بزرگتر و ضخیم‌تر می‌شود و او را از محبت الله و انس به او و رغبت به دیدارش باز می‌دارد. پس تنها کاری که باید انجام دهید توبه و پشیمانی از هرگونه لغزش و گناه و دست کشیدن از معاصی و بدی‌هاست به ویژه آنچه دل را مشغول می‌دارد مانند ترانه و موسیقی و تعلق به غیر الله زیرا این موانع میان بنده و سود بردن از قرآن و لذت بردن از نماز و انس به طاعت الله فاصله می‌اندازد.

اما شیطان به شدت حریص است که شما نماز را ترک گویید و از چشم پروردگار بیافتید تا به هدفش یعنی گمراهی و به فساد کشاندن آدمیان دست یابد. اما نیرنگ شیطان در برابر اهل ایمان، ضعیف است و سلطه‌ای بر آنان ندارد:

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

نحل: ۹۹

(او بر کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند تسلطی ندارد).

احتمالا از این پاسخ سه مساله برای شما آشکار شده است:

نخست: مبادرت و اقدام فوری برای انجام نماز.

دوم: قوی ساختن ایمان با انجام دیگر طاعات مانند صدقه و خواندن قرآن.

سوم: دست کشیدن از گناهان و توبه از آن تا شیطان راهی به سوی شما نداشته باشد.

افزون بر آن ضروری است که به الله بازگردید و از او هدایت و توفیق و یاری بخواهید.

ما نیز از الله سبحانه و تعالی خواهانیم که سینهٔ شما را فراخ سازد و گناهانتان را بیامرزد و با شیرینی ایمان و لذت قرآن و نور نماز بر شما نعمت ارزانی دارد.

والله اعلم